

A & P 2/2015

**EXPONOVANÝ VS. POTLAČENÝ AUTOR
V SÚČASNEJ UMELECKEJ A POPKULTÚRNEJ REALITE**

Zostavovateľky: prof. PhDr. Eva Kapsová, CSc. & Mgr. Miroslava Režná, PhD.

Termín odovzdania príspevkov: 15. 9. 2014

Kontakt na zasielanie príspevkov: mrezna@ukf.sk

Tému časopisu *A & P* chceme venovať problematike, ktorá odráža dve protichodné tendencie v umení – problematike exponovaného vs. potlačeného autora ako kľúčového ohnivka komunikácie umeleckého a popkultúrneho prejavu (diela, textu atď.). Význam témy vidíme v tom, že jedným zo zásadných zlomov v nahliadaní na autora ako pôvodcu diela, ktorý sa doň súčasne projektuje, bola svojho času metaforická myšlienka Rolanda Barthesa o „smrti autora“ (1968), ktorá by v súčasnosti mohla podliehať kritickému čítaniu. Roland Barthes k tomuto verdiktu o „smrti autora“ dospel na základe (v tom čase stále frekventovanejších) procesov charakteristických redukovaním či vylúčením priameho expresívneho mentálneho, resp. rukodielneho prístupu k tvorbe výpovede. V súčasnom umení možno zaznamenať naopak smerovanie proti tomuto trendu vzdania sa individuálnej stopy v tvare diela, panuje zvláštna a zosilnená tendencia modelovať výpoveď osobným spôsobom, často prostredníctvom privátnych, a to aj najintímnejších zážitkov autora.

Príspevky by sa mali zamerať na jednej strane na reflektovanie takých príkladov, pre ktoré je typická tendencia k zosilneniu (akcentovaniu) prítomnosti autora v texte; mali by skúmať, analyzovať a interpretovať tie príklady, v ktorých je evidentná vysoká miera seba projekcie, seba prezentácie, seba výrazu, (sebazverejnenie/self confessing), autoreferenčnosti, introspekcie, individualizácie či individualistického správania autora.

Na druhej strane by si mali všimnúť, že dnes sa umenie rozširuje o také formy prejavu, v ktorých je dominancia autora potlačená a naopak prevláda bezprostredná dialogická či participatívna komunikácia, generujúca nové spoločenstvo ako sociálnu, individuálnu alebo kolektívnu „plastiku“ (participatívne, kolaboratívne, aktivistické, sociálne angažované ap. umenie).

Na jednom póle tu teda stojí autor-líder zadávajúci inštrukcie participujúcej komunite (alebo participantovi v dialógu); na druhom póle sa realizujú témy, ktoré vychádzajú zvnútra a z potrieb skupiny – zo strany adresátov/participantov (autor s komunitou splýva). Zaujímá nás, nakoľko je v týchto prejavoch vplyv autora určujúci alebo vo vzťahu k cieľom participatívnej komunikácie zanedbateľný.

Čitatelia tohto čísla časopisu by mali dostať odpoveď na otázku, akým spôsobom dnes funguje autor ako textová a poetologická kategória, ako je

T

implementovaný do „textu“ (diela), v akej miere sa na pôdoryse diela uplatňuje jeho exponovanie či potlačenie.

A & P

ČASOPIS PRE UMELECKÚ KOMUNIKÁCIU A POPKULTÚRU